

Universitätsbibliothek Wuppertal

Annæi Senecæ Tvm Rhetoris Tvm Philosophi Opera Omnia

Quid in eo contineatur sequens pagina indicabit

Seneca, Lucius Annaeus <Rhetor>

M.DC.XLVI., 1646

Liber tertius

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1509](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1509)

EPITOMÆ DECLAMATIONVM,
LIBER TERTIVS.

SENECA NOVATO, SENECAE, MELAE
FILIIS SALVTEM.

QVOSDAM disertissimos agnoui viros, non respondentes famæ suæ cum declamarent, in foro maxima omnium admiratione dicentes, simul ad has domesticas exercitationes secesserant, desertos ab ingenio suo. Quod accidere plerisque æquè mihi mirum, quàm certum est. Memini itaque me à Seuero Cassio quærere, quid esset, cur in declamationibus illa sua non responderet eloquentia. In nullo enim hoc fiebat notabilis. Oratio eius erat valens cultu, ingentibus plena sententiis. Nemo minus passus est aliquid in actione sua otiosi esse. Nulla pars erat, quæ non sua virtute staret. Nihil, in quo auditor sine damno aliud ageret. Omnia intenta aliquo, aliquid potentia. Nemo magis in sua potestate habuit audientium affectus. Verum est quod de illo dicit Gallio noster. Cum diceret, rerum potiebatur, adeo omnes imperata faciebant. Cum ille voluerat, irascebantur. Nemo non illo dicente timebat, ne desineret. Non est, quod illum ex his quæ edidit estimetis. Sunt quidem & hæc quibusdam grata. Verum eloquentia eius longè maior erat quàm lectio. Non hoc capitione illi accidit qua omnibus fere, quibus maiori commendationi est audiri quàm legi, sed in illo longè maius discrimen est. Primum tantundem erat in hominæ, quantum in ingenio: corporis magnitudo conspicua, suavitas

valentissimę vocis. Quamvis hæc inter se raro cœtant, vt eadem vox & dulcis sit & solida. Pronunciatio, quę histrionem posset producere, tamen quę histrionis posset videri. Nec illo quicquam magis mirareris, quàm quod grauitas, quę deerat vitæ, actioni supererat, quandiu citra iocos se continebant censoria oratio erat. Deinde ipsa quę dicebat, meliora erant quàm quę sciebat. Vt enim præsentis animi, & maioris ingenij quam studij, magis placebat in his quę inueniebat, quam in his quę attulerat. Iam verò aratus commodius dicebat. Ideo diligentissimè cauebant homines, ne dicentem interpellarent. Vni illi proderat executio: melius semper fortuna, quàm cura, de illo merebat. Id nunquam tamen hæc felicitas illi persuasit negligentię. Vno die priuatas plures agebat, & ita vt alteram ante meridiem ageret, alteram post meridiem: publicam vero nunquam amplius quàm vnā vno die. Nec tamen scio, quē reum illi defendere, nisi se, contigerit. Ad eum nunquam vllam materiam dicendi, nisi periculis suis, habuit. Sine commentario nunquam dixit: nec hoc commentario contentus erat, in quo nudæ res ponuntur. Ex maxima parte perscribebatur actio. Illa quoque quę false dici poterant, annotabantur: sed cū procedere noleret nisi instructus, libenter ab instrumentis recedebat. Ex tempore coactus dicere; infinito se antecederat. Nunquam non vtilius erat illi deprehendi quam præparati: sed magis illum suspiceres, quod diligentiam non relinquebat, cum illi tam bene temeritas cederet. Omnia etgo habebat, quę illum vt bene declamaret, instruerent: phrasim nec vulgarem; nec sordidam, sed lectam: genus dicendi non remissum aut languidum, sed ardens & cogitatum: nec lentas, nec vacuas explicationes, sed plus sensus quàm verborum habentes: diligentiam maximum etiam mediocris ingenij subsidium. Tamen non tantum infra se cum declamaret, sed etiam infra multos erat. Itaque raro declamabat, & non nisi ab amicis coactus. sed querenti mihi, quare in declamationibus impar esset sibi, hoc aiebat: Quod in me miraris, pæne omnibus euenit. Magna quoque ingenia, à quibus multum abesse me scio, quando plus quam in vno eminuerunt opere? Virgilium illa felicitas ingenij in oratione so-

luta reliquit. Ciceronem eloquentia sua in carminibus destituit. Orationes Salustij in honorem historiarum leguntur. Eloquentissimi viri Platonis oratio, quæ pro Socrate scripta est, nec patrono, nec reo digna est. Hoc non ingeniis tantum, sed corporibus videmus accedente: quorum vires non ad omnia, quæ viribus efficiuntur, aptæ sunt. Illi nemo luctando par est: ille ad tollendam magni ponderis sarcinam præualet: ille quicquid apprehendit, non remittit, sed in procliuve nitentibus vehiculis moraturas manus iniicit. Ad animalia venio: alij ad aprum, alij ad ceruum canes faciunt. Equorum non omnium, quamuis celerrimi sint, idonea curricula velocitas est. Quidam melius equitem patiuntur, quidam iugum. Et ut ad morbum te meum vocem, Pylades in comœdia, Batyllus in tragœdia, multum à se aberant. Numenio cum velocitas pedum non concedatur tantum, sed obiciatur, lentiores manus sunt. Quidam cum hoplomachis, quam cum Thracibus optimè pugnant. Et quidam sic cum scæna componi cupiunt, quomodo alteri est. In ipsa oratione quamuis vna materia sit, tamen ille qui optimè argumentatur, negligentius narrat. Ille non tam bene implet, quam præparat. Passienus nosse cum cœpit dicere, secundum principium statim fuga fit, ad epilogum omnes reuertuntur. Media tantum quibus necesse est, audiunt. Miraris eundem non æquè bene declamare, quam causas agere: aut eundem non tam bene suasorias, quam iudiciales controuersias dicere? Silo Pompeius sedens & facundus & literatus est, & haberetur disertus, si à prælocutione dimitteret. declamatorum male, ut videar belle optasse, cum dixi: Nunquam surgas. Magna & varia res est eloquentia: nec adhuc ulli sic indulgit, ut tota contingeret: satis felix est, qui in aliquam eius partem est receptus. Ego tamen & propriam causam videor posse reddere: assueui non auditorem spectare, sed iudicem: assueui non mihi respondere, sed aduersario. Non minus deuito superuacua dicere, quam contraria. In scholastica quid non superuacuum est, cum ipsa superuacua sit? Indicabo tibi affectum meum. cum in foro dico, aliquid ago: cum declamo, id quod bellissime Censorinus aiebat de his qui honores in

municipiis ambitiose peterent, videor mihi in somniis laborare. Deinde res ipsa diuersa est. Totum aliud est, pugnare: aliud, ventilare. Hoc ita semper arbitratum est, scholam quasi ludum esse, forum harenam. Et ideo ille in foro primum dicturus, tiro dictus est. Agedum istos declamatores produc in senatum, in forum, cum loco mutabantur, velut adsueta classi, & dilectæ vmbra corpora sub dio stare non possunt. non imbrem ferre, non solem sciunt: vix se inueniunt. Assueuerunt enim sub arbitrio diserti esse. Non est quod oratorem in hac puerili exercitatione spectes. Quid si velis gubernatorem in piscina æstimare? Diligentissimè tibi me excusarem, tanquam huic rei non essem natus: nisi scirem & Pollium Afinium, & Messalam Coruinum, & Passienum, qui nunc primo loco stat, minus bene videri quam Cestium, aut Latronem. Vtrum ergo putas hoc dicentium vitium esse, an audientium? Non illi peius dicunt, sed hi corruptius iudicant. Pueri fere, aut iuvenes, scholas frequentant. Hi non tantum disertissimis viris, quos paulo ante retuli, sed etiam Cicero Cestium suum præferrent, nisi lapides timerent. Quo tamen vno modo possunt, præferunt. Huius enim declamationes ediscunt. Illius orationes non legunt, nisi eas quibus Cestius rescripsit. Memini me intrare scholas, cum recitaturus esset in Milonem Cestius: ex consuetudine sua miratus dicebat: Si Thrax essem, Fufius essem: si Pantomimus essem, Batyllus essem: si equus, Melissio. Non continui bilem, exclamaui: Et cloaca esses, magna esses. Rîsus omnium ingens. scholastici intueri me, quis essem quitram crassas ceruices haberem. Cestius Cicero mihi responsum, mihi quid responderet, non inuenit: sed negauit se executurum, nisi exirem de domo. Ego negaui me de balneo, publico exiturum, nisi lotus essem. Deinde libuit Cicero in foro satisfacere, subinde naclus eum in ius ad prætorem voco: & cum, quantum volebam, iocorum conuiciorumque esstudissem, postulauit vt prætor nomen eius reciperet lege inscripti maledicij. Tanta illi perturbatio fuit, vt aduocationem peteret. Deinde ad alterum prætorem eduxi, & ingrati postulauit. Iam apud prætorem vrbani curatorem ci petebam,

petebam, interuenientibus amicis, qui ad hoc spectaculum concurrerant, & rogantibus dixi, molestum me amplius non futurum, si iurasset disertiozem esse Cicero- nem, quàm se. verum nec vt hoc faceret, vel serio effici potuit. Hanc, inquit, tibi fabulam retuli, vt scires in declamationibus in tantum aliud genus hominum esse. Si comparari illis volo, non ingenio mihi maiore opus est, sed sensu minore. Itaque vix iam obtineri solet, vt declamem: illud obtineri non potest, vt velim: aliis quàm familiarissimis audientibus: & ita faciebat. Eius declamationes inæquales erant: sed ea quæ eminebant, in quacunque declamatione posuisses, inæqualem eam fecissent. Compositio aspera, & quæ vitaret compositionem sententiæ viuæ. Iniquum tamen erit ex his cum æstimari, quæ statim subtexam: non enim hæc ille optime dixit, sed hæc optimè teneo.

CONTROVERSA I.

Luxuriosus à sodalibus excoecatus.

LEX. COECVS DE PVBLICO MILLE DENARIOS ACCIPIAT. Thema. *Decem adolefcentes cum bona sua comedissent, sortiti sunt, vt cuius nomen exisset, excoecaretur, & acciperet mille denarios. Exit fors cuiusdam. Excoecatus est. petit mille denarios. negantur.*

CONTRA EXCOECALVM. Hi sunt oculi, quos extimistis mariti. O legem, si excoecat homines, abrogandam. Nulli dat mille denarios, nisi qui inuitus accepit. Dic nunc Miserere. Hoc, cum excoecareris, non dixisti. Resp. debilitatem consolatur, non emit. Consumptis patrimonii membra conferunt. Vtilius est Reip. vnum cecum repelli, quàm nouem fieri. Non solus à vobis petit alimenta, sed primus. Alam cum, qui propter debilitatem alitur: non alam, qui propter alimenta debilitatur. Sic fit, vbi homines maiorem partem vitæ in tenebris ita agunt, vt nouissimè solem quasi superuacuum fastidiant.

PARS ALTERA. Illis nouem nihil daturus est: nulli non fauorabilis erit, si eos à quibus excoecatus est, deci-

pit. Circumuentus adolescens ab illis nouem veteranis contumptoribus: Solus, inquit, nouem consentientibus restare non potui. Omnia ex composito facta sunt. vnus mentionem intulit, omnes approbauerunt. Electus est, qui sortiretur. Sors huius quæ exiret prima subiecta est. Cum repugnaret, excecatus est. Si circumuentus est, inquit, iniuriam persequatur: de vi agat, rationem petat. videbimus, primum est, vt habeat vnde viuat.

CONTROVERSIA II.

Parricida æquis sententiis absolutus.

THEMA. *Quidam filium accusauit parricidij. Æquis sententiis absolutum abdicat.*

CONTRA FILIUM. Minus est iam quod rogo, non peto vt me à parricida vindicetis, sed vt separetis. Parricidam non accuso, sed fugio. Quando iste accusatori pateat, qui patri non pepercit? Igitur nihil medium est inter testamentum, & culcum? Non est absolutus parricida, sed dubius. Vt absoluaris, multis tibi sententiis opus est: vt damneris, vna. Non absoluerunt reum, sed seculo pepercerunt. Miraris in hac ciuitate misericordiam, in qua lex absolutionem det paribus tabulis? Quæris quam multis non placeas, si vnum adiecero, parricida es. Absolutionem legi, non innocentiam debes. Absolutus, inquit, sum. Non abdicō te propter parricidium, sed propter alia vitia, quæ te fecerunt iam credibilem parricidam.

PARS ALTERA. Manifestus est adolescentis color, vt dicat se auctoritate patris oppressum.

CONTROVERSIA III.

Abdicandus quia fratrem abdicatum adoptauit.

LEX. **CVM FILIO TRICENNARIO PATER PATRIMONIUM DIVIDAT.** Thema. *Quidam habuit filium frugis, & luxuriosum. Abdicat luxuriosum. Frugi peregrè profectus*

fectus est. Captus est à piratis : scripsit de redemptione patri. Patre cessante luxuriosus prauenit, & redimit. Rediit fugi. Adoptauit fratrem suum. Abdicatur.

PRO FRATREM ADOPTANTE : Non est quòd quisquam me laudet. prior frater fecit inter nos pietatis exemplum. vna nauigauit, vna periclitatus est, vna omnes cemensus est terras, tantum reliquit me ad paternam domum. Non est quod excusatione ætatis vtaris. potes nauigare. Vtrique gratias agere deberet. Frater me isti reduxit: ego isti fratrem. Si tanquam inertem abdicasti, negauit. si tanquam impium, suos redemit. Non potest eripi filio, quod à lege accepit. Quomodo enim pater potest eripere, quod non potest non dare?

PARS ALTERA. Per alterum mihi necesse est abdicare quem nolo. Hoc vno alter alteri placet, quod vterque patri displicet. Vtatur medicina qua cogimur, quod in vulneribus periculosis fieri solet, vt malum cum ipso corpore exsecetur. Adoptare adolescenti permittitis, quem lex in diuidendo patrimonio experitur? Lex te ad ministerium patrimonij admittit, non in dominium. Est aliqua ætas, à qua aliquis filius esse desinat? Nec tricenario quidem filio adoptare licet. Neque enim quisquam potest alium in manum suam recipere, qui ipse in aliena manu est. Quomodo fieri potest, vt tibi potestas vitæ necisque aut in fratrem sit, aut filium non sit? Si bene de te meruerat, patrem pro filio rogasses. Nam quod ego non redemi, paupertatis fuit. Nihil in medio comparebat. Quidquid tricenarius reliquerat, abdicatus abstulerat. Quid facerem solus, senex, inops: cuius patrimonium alter diuiserat, alter absumperat?

CONTROVERSIA VI.

Seruatvs à filio.

LEX. **SERVATVS CONTRA SERVATOREM NE QUAM HABEAT ACTIONEM.** Thema. *Seruatvs à filio eum abdicat. Ille prescribit.*

CONTRA FILIVM. Licuisset perire, si non licet

loqui. Seruatum me putatis? Captus sum. Redde me hosti. Captiuus loqui licet. Quo tantopere beneficia vitæ iactat? Audite quis prior dederit. Si quis me hosti reddiderit, seruatorem vocabo. An vos abdicationem putatis actionem? etiam si actio est, lex quæ de seruatō loquitur, ad personas tantum extraneas pertinet: ad filium, & ad patrem non magis, quàm ad seruum & dominum, liberum & patronum. Vt à patria potestate discedas, & ad æstimationem beneficii venias, qui dat vitam, si prior accipit, non obligat, sed reddit, processu in aciem, exemplum filio meo: vicit me non hostis, sed ætas. seruauit, quem sæpe seruaueram. Rediuuium me senem meretrix vocat. parasitorum iocantium materia sum. omnibus istis tanquam seruatoribus tacere iubeor. Fili, si viuere mihi non licet; cur perire non licuit? Ego, inquit, te protexi. Ita tu adolescens in acie non ante patrem stetisti? Audite filij mei gloriam. parricidium non fecit, cum posset seruare, seruauit.

PARS ALTERA. Hic me genuit. Hic mihi spiritum, hic mihi has manus, quibus seruaretur, dedit.

CONTROVERSIÆ V.

Pater raptam continens.

LEX RAPTÆ RAPTORIS AUT MORTEM AVE INDOTATAS NVPTIAS OPTET. Thema. Raptor postulat, ut rapta educatur: pater non vult.

CONTRA RAPTOREM. Iste raptor est, ego in ius adductor. Non est enim tam facile homini probo occidere, quàm perditō mori. Commuatis, inquit, lex est. dij faciant, ne cogas me experiri, aut tota mea ista sit. Quando ergo, inquit, optabis? Hoc tempore non possum. Curo vulnera, familiam rescio, expugnatam domum lægeo, ereptam virginitatem consolor. Minantem sibi ipsi custodio. Quando optabis? cum rapta voluerit, non cum raptor. Quando optabis? cum tu noles. Quando, inquit, optabis? paro me optioni. confirmo animum. Non est facile hominem occidere: premo interrim gemitus meos, & introrsus
erum.

erumpentes lacrymas ago. Scio quid futurum sit; vultus te meus decipit. Stulte, quenquam morari putas nuptias filiae suae? in securim incurris, & carnificem vltro vocas. Cum rogare debeas, conuitium facis. Nemo vindicare se cogitur.

PARS ALTERA. Nihil est miserius, quam incertum inter vitam mortemque destitui. Iam beneficium erit, etiam si mortem optauerit. In amore filiae istius incidi. Appellare de nuptiis debui patrem: feci. Sed videtis, quam etiam in lege lentus sit. Raptor vitam alieni arbitrij habet, libertatem sui. Lex communis est. Habet hic raptor quod timeat. Habet & quod sperare possit. In lege, inquit, non est scriptum quando: immo statim. Quotiens enim tempus non adiicitur, praesens intelligitur. Tam longum tibi ius in caput ciuis non permittitur. Crudelius est quam mori, semper timere mortem.

CONTROVERSIA VI.

Domus cum tyranno incensa.

ACTIO. DAMNI ILLATI SIT ACTIO. Thema. *Quidam tyrannum ex arce fugientem cum persequeretur, in priuaram domum compulit. Incendit domum. Tyrannus cum domo conflagrauit. Premio accepto, agit cum illo dominus damni.*

PARS PRIMA. PRO TYRANNICIDA. Cur non exclusisti? Quare recepisti? quare nullam aliam domum tyrannus petiit? Nemo non venienti domum clausit. Aditum in domum non habui, qui in arcem habui. Non gaudes te aliquid impendisse publicae libertati? Hic est in cuius domo tyrannus occisus est. Tanquam tyrannicida, monstraris. Redde, inquit, domum. Ita viuo tyranno non perdideras. Tyranni amicus, tyranni satelles: certè, quod negare non potes, hospes. Diu expectaui, an eiceretur tyrannus. Facilius potes accusare aut te, qui tam familiaris tyranno fuisti, ut illi maxime tua placeret domus, qua illum recepisti: aut tyrannum, qui tibi damnum dedit, quod in tuam domum confugit: aut, ut culpa te liberè, facilius potes accusare fortunam, quae tyrannum potissimum ad te detulit.

PARS ALTERA. Eius debet esse damnum, cuius est præmium. Non iniquum, eius rei tibi iniuriam imputari, cuius fructum percepisti. Non elegit domum tyrannus: nec enim hoc illi vacabat: sed in eam quam potuit, irrupit. Cum ego in ea non essem, nactus hic occasionem nocendi, intrare noluit: & tyrannicidium elegit, dubium, lentum, periculosum urbi. accepit præmium, maius sine dubio, quasi damnum sarcire deberet.

CONTROVERSIA VII.

Venenum datum filio furenti.

THEMA. *Filio furenti, & sua membra lanianti, pater venenum dedit. Accusatur ab uxore male tractationis.*

CONTRA MARITVM. Non mirum est quare viuat, quæ filium perdidit. Viuit, qui occidit.

PRO ALTERA. Quem quotidie perdebam, aliquando extuli. Falleris misera mulier, in orbitatis tuæ tempore: non perdidisti tunc filium, sed tunc extulisti.

COLOR. ALPIVS FLAVVS hanc sententiam dixit: Ipse sui & alimentum erat, & damnum. Hunc *Cestius* quasi corruptè dixisset, obiurgans: Apparet, inquit, te poetas studiose legere. Iste sensus est eius, qui hoc sæculum amatoriis non artibus tantum, sed sententiis impleuit. *Quidius epim* in libris *Metamorphoseon* dicit:

*Ipse suos artus lacero diuellere morsu
Cæpit, & infelix minuendo corpus alebat.*

CONTROY. VII.

Olynthius pater reus concursus.

LEX, QUI COERTVM & CONCVRSVM FECERIT, CAPITALIS SIT. Thema: *Vista Olyntho; cum filio adolescente Olynthius senex Athenas venit. Athenienses omnibus ciuitatem Olynthiis decreuerunt. Inuitatus ad carnam ab adolescente luxurioso, cum filio venit. Ibi cum de stupro filij mentio esset, pater profugit, adolescens retentus est. Pater se-*

*76 ante domum cepit. incensa est domus. Decem adolescen-
tes perierunt, & filius Olynthij. Accusatur pater, quod cœ-
sum concursumque fecerit.*

PRO REO CONCURSUS. Misero si flere non licet, magis
dendum est. Imperari dolori silentium non potest. Fue-
runt ex populo qui dicerent, Hic meum filium, hic meam
corruptit uxorem: suum quisque illo & ignem attulit, &
dolorum. Timeo, fili, ne dum te quero, in ossa alicuius ra-
ptorem incidam. Vbi Athenarum fides? Vbi hospitales in-
uicem dextræ? Capti, inquam, filii, sumus. Dum licet fugia-
mus: sed tanquam à Philippo. Pariter apud Philippum cer-
tè viri fuimus. Lacrymæ meæ vocantur in crimem, quasi
ex quo Olynthus capta est, flere desierim. Tantus scilicet
sum, ut in ea ciuitate populum concitare potuerim, in qua
filium seruare non potui. Non quotiens conuenerunt in
aliquem locum plures, cœtus & concursus est: sed quo-
tiens conuocari, quotiens parati, quasi ad ducem suum
concurrerunt. Non si vna vicinia coit, aut si transeuntium
paucorum numerus affluxit: sed vbi totus, aut ex parte ma-
gna populus, vbi diuisa est in partes ciuitas. Cœtus mul-
titudinis magnæ nomen est, cocuntis ex consensu quo-
dam. At illic initio pauci fuerunt. Deinde reliqui non ad
me conuenerunt, sed ad incendiū: quod tamen populus
maluit spectare, quàm extinguere. Lex non eum punit,
propter quem cœtus factus est: sed eum, à quo cœtus fa-
ctus est. Non mihi tanti vltio fuit, ut amittere filium: tea-
tavi populum rogare, nec potui.

PARS ALTERA. Quid cœtu opus est? Sunt scriptæ ad
vindictam iniuriarum omnium leges. Mota semel multitu-
do modum non seruat. Ardere illo incendio ciuitas potuit.

CONTROVERSIA IX.

Crux serui venenum ægro domino negantis.

THEMA. *Æger dominus petiit à seruo, ut sibi venenum
daret. Non dedit. Cavit testamento ut ab heredibus
crucifigeretur. Appellat seruus tribunos.*

PRO SERVO. Lex Cornelia te appello. Ecce heres iuberet, quod tu veras. Ne quis illum domino displicuisse putet, tunc huic parari crucem iussit, cum sibi venenum. Plura serui crimina confitemur. intempestivas potiones, inutiles cibos, desideranti negavit. Quid enim ille non voluit, qui venenum petiit? Maluit crucem pari, quam mereri. Si vincitur, periturus est: si non vincitur, seruiturus est ei à quo in crucem petitur. Ex altera parte lex est: ex altera testamentum: crux utrinque. Furiosus seruum sine causa occidere voluit. Queritis insaniam argumentum? & seipse voluit occidere. Seruo, inquit, tribuni non possunt succurrere: non natum regem habuimus. Seruo indice, patefacta est Bruti liberorum cum Tarquinis coniuratio. Ergo nihil interest, venenum domino aliquis dederit, an negauerit? Etiam ubi remedium est mori, scelus est occidere. Tam cito vos de vita domini seruum desperare vultis, quam heredem? Mortem si supplicium putas, quid rogas? si beneficium, quid minaris? Venenum quisquam obiecit, nisi datum? Vllum tu finem facies tribunicie potestati, quam P. R. ut ipse plurimum posset valere, plus quam se voluit? Venenum habere scelus est tam magnum, quam dominum occidere.

PARS ALTERA. Mori volens elegit huic ministerio nequissimum seruum, audacem, infestum sibi. Ille non saluti consuluit domini, quem videbat insanabili morbo tabescere, sed tormenta extendit. Seruus herilis imperij non censor est, sed minister. Agitur de iure testamentorum quorum interit omnis potestas, si neglexerint imperia mortuorum, Tribuni. Itane furcifer tu non morieris domini arbitrio, morietur dominus tuo?

EPI.